Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

4 3 - т о Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект!

З А К О Н
за защита на класифицираната информация

Обн. - ДВ, бр. 45 от 30.04.2002 г.; попр., бр. 5 от 17.01.2003 г.; изм., бр. 31 от 04.04.2003 г.; доп., бр. 52 от 18.06.2004 г.; доп., бр. 55 от 25.06.2004 г.; доп., бр. 89 от 12.10.2004 г.; изм., бр. 17 от 24.02.2006 г.; в сила от 01.05.2006 г.; бр. 82 от 10.10.2006 г.; бр. 46 от 12.06.2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм., бр. 57 от 13.07.2007 г., в сила от 13.07.2007 г.; изм. и доп., бр. 95 от 20.11.2007 г.; изм., бр. 109 от 20.12.2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм. и доп., бр. 36 от 04.04.2008 г.; доп., бр. 66 от 25.07.2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; изм., бр. 69 от 05.08.2008 г.; доп., бр. 109 от 23.12.2008 г.; изм. и доп., бр. 35 от 12.05.2009 г., в сила от 12.05.2009 г.; доп., бр. 42 от 05.06.2009 г.; изм., бр. 82 от 16.10.2009 г.; изм. и доп., бр. 93 от 24.11.2009 г., в сила от 25.12.2009 г.; изм., бр. 16 от 26.02.2010 г., в сила от 26.02.2010 г.; изм., бр. 88 от 09.11.2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 23 от 22.03.2011 г., в сила от 22.03.2011 г.; изм., бр. 48 от 24.06.2011 г., в сила от 24.06.2011 г.; доп., бр. 80 от 14.10.2011 г., в сила от 14.10.2011 г.; изм. и доп., бр. 44 от 12.06.2012 г., в сила от 01.07.2012 г.; доп., бр. 103 от 28.12.2012 г.; изм. и доп., бр. 52 от 14.06.2013 г., в сила от 14.06.2013 г.; изм., бр. 70 от 09.08.2013 г., в сила от 09.08.2013 г.; изм., бр. 49 от 13.06.2014 г.; изм. и доп., бр. 53 от 27.06.2014 г.

§1. В чл. 40, ал. 1 се създава нова т. 9 със следното съдържание:

т.9: „не е налице негативно становище на ДАНС по чл. 41, ал. 4, респективно-на ДКСИ, в случаите по ал. 6”

§2. В чл. 41 се правят следните изменения и допълнения:

2.1. Досегашният текст става ал. 1, т.1-4, като в същата алинея се добавя нова т. 5 със следното съдържание:

т. 5:„установена принадлежност по реда на Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия на лицето към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, включително и на техните предшественици и правоприемници, за периода от 9 септември 1944 г. до 16 юли 1991 г. ”

2.2. Създават се нови алинеи 2 -6 със следното съдържание:

ал. 2. „Органът по проучването по чл. 47- 49 отправя искане до Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към

Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия за проверка наличието на принадлежност на проверяваното лице по реда на чл. 27, ал. 3 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Искането се разглежда и резултатът от проверката се изпраща на органа по проучването с копие до Държавната комисия за сигурността на информацията и ДАНС в 10-дневен срок. ”

ал. 3: „При установена принадлежност по ал. 1, т. 5 на проверяваното лице, когато органът по проучването е по чл. 47, ал.1, последният изпраща цялата преписката в Държавна агенция „Национална сигурност“, където проучването се довършва.”

ал. 4: „Държавна агенция „Национална сигурност“, в случаите на установена принадлежност по ал. 1, т. 5 на проверяваното лице, разглежда фактите и обстоятелствата, съдържащи се в решението по проверката на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия и се произнася с мотивирано становище относно надеждността на лицето от гледна точка на сигурността и опазване на тайната.“

ал. 5: “В рамките на процедурата по ал.4, държавна агенция „Национална сигурност“може да изслуша проверяваното лице, както и да изисква допълнителна информация и документи от Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия за проверяваното лице. Становището на Държавна агенция „Национална сигурност“по предходната алинея не подлежи на обжалване.”

Ал. 6: “Когато проучваното лице, за което е установена принадлежност по ал. 1, т. 5, е служител на Държавна агенция „Национална сигурност“ или в служба „Военна информация“ на Министерство на отбраната, производството по проучването, включително издаването на разрешение за достъп до класифицирана информация по реда на този закон се извършва от ДКСИ, като Държавна агенция „Национална сигурност“ изпраща в комисията цялата наличната документация и сведения за лицето за извършване на проверката.”

§3. В чл. 43, ал.2 накрая точката се заменя със запетая и се добавя следният текст:

„включително и да бъде извършена проверка за принадлежност към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия по реда на Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.”

§4.

1. В чл. 68 сегашният текст става ал. 1, като накрая на изречението точката се заменя със запетая и се добавя следният текст:

„освен актове на ДКСИ, постановени на основание §8 и §9 от преходните и заключителните разпоредби на закона.”

2. Създават се нови алинеи 2-4 със следното съдържание:

Ал. 2: „Жалбата се подава в 14-дневен срок до Върховния административен съд, който се произнася в срок до един месец и решението му е окончателно.”

Ал. 3: „Жалбата не спира изпълнението и се разглежда по правилата на глава дванадесета от Административно-процесуалния кодекс, като делото се разглежда при закрити врата.”

ал. 4: „Достъп до делото в деловодството и в съдебната зала се предоставя на страните, техните пълномощници, както и на лицата, на които председателят на състава разреши това.”

§5. В Чл. 69 накрая точката се заменя със запетая и се добавя следният текст:

„освен актове на ДКСИ, постановени на основание §8 и §9 от преходните и заключителните разпоредби от закона, които подлежат на обжалване пред Върховния административен съд по реда на чл. 68.”

§6. В чл. 102, ал.1, т.1, след думите „чл. 41” се добавят думите „ал. 1.

§7. Във Въпросника по чл. 47-48 (Приложение No.2), в т. XXVIII преди въпросителната се добавя запетая и текста „ включително тайни и неформални организации и общества”

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§8. В тримесечен срок от влизане в сила на закона, органът по чл. 47-49 отправя искане по чл. 27, ал. 3 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия за служителите с достъп до класифицирана информация, за които проверка за принадлежност не е правена. Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия уведомява за резултата в тридневен срок от решението си, както органа по предходното изречение, така и ДКСИ и ДАНС.

§9. При установяване на принадлежност за лице по предходния параграф към Държавнасигурностиразузнавателнитеслужбина Българскатанароднаармия, както и за лицата, за които е налице установена принадлежност с предходен акт на Комисията за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, за съответното лице се провежда нова процедура по глава Пета от закона.

§10. Ръководителят на съответната организационна единица взема всички мерки за приложението на пар. 9, и носи административно-наказателна отговорност по чл. 117 от закона за неизпълнението му, освен ако извършеното не съставлява престъпление.

Вносители:

М О Т И В И

към законопроекта за изменение и допълнение

на Закона за защита на класифицираната информация

Действащото законодателство е въвело изискване за публичност на принадлежността към ДС и РУБНА на лица, заемащи висши държавни длъжности или изпълняващи публични функции. Лицата по чл. 39 от закона, ex lege, получават право на достъп до класифицирана информация по силата заеманата длъжност, като едновременно с това същите подлежат на проверка от Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Същевременно, за лицата, ангажирани в процеса на набавянето и обработката на класифицирана информация, подобно изискване за оповестяване на евентуална такава принадлежност няма. Този двойствен стандарт е недопустим и би могъл да представлява риск пред националната сигурност в определени ситуации. Това е така, тъй като значимостта за защита на националната сигурност от разкриването на определени зависимости на лицата, събиращи, обработващи и анализиращи класифицирана информация, е далеч по-голяма, отколкото простото й използване.

Дейността на тайните служби на тоталитарната държава е получила негативната морално-политическа оценка на обществото и своето правно осъждане, вкл. в редица актове на Съвета на Европа и на Европейския парламент . Тези практики са се реализирали чрез дейността на репресивните органи на комунистическия режим, обявен за престъпен от българския Парламент, които са притежавали определен персонален състав- щатни и извънщатни сътрудници на ДС и РУБНА. Тази принадлежност поставя въпроса за двойствения обществен статут на лицето, сътрудничало на тайните репресивни структури, тъй като в миналото тези лица освен официалното положение са притежавали и друго секретно. Последните зависимости, включително тяхното премълчаване, би могло да се превърне и в риск пред националната сигурност за страната, в случай, че неблагонадеждни и зависими от комунистическите тайни служби лица получат достъп до тайните на държавата. По тази причина допълнителните критерии за проверка по ЗЗКИ за предоставяне на достъп до такава информация на тези лица, е оправдана и в интерес на националната сигурност, като Комисията следва да преценява всеки случай самостоятелно и в конкретния контекст и установени факти и обстоятелства по принадлежността.

Принципът на равенство пред закона също така не изключва правото на законодателно установяване на конкретни изисквания за публичност при заемане на определени постове и длъжности в органите на държавната и общинската власт. Напротив, принадлежността към структурите на тайните служби на тоталитарния режим би могло да представлява негатив за лицето, което ги заема или се кандидатира да ги заеме, тъй като създава обосновано съмнение в неговата лоялност с оглед съобразяване на дейността му с принципите на демократичната политика. От трайната и непротиворечива практика на ЕСПЧ следва, че изискването за съобразяване с демократичните принципи по отношение на държавната администрация и професиите,

пряко обслужващи обществените интереси, съставлява компонент на легитимната цел демокрацията да е в състояние да се самозащитава.

Въвеждането на допълнителни изисквания по отношение проверката за благонадеждност на горепосочената категория лица не би накърнило непропорционално трудови права така, както са установени от МПИСКП, Хартата на ЕС и Конвенция 111 на МОТ. Чрез новите разпоредби в ЗЗКИ се въвежда възможност за допълнителна проверка и изслушване на проверяваното лице преди предоставянето му на достъп до различните нива на секретност на класифицирана информация, необходима за заемане на ръководни длъжности в органите на държавната и общинска власт. Последното е свързано с предотвратяване на риска от нелоялност спрямо принципите на демокрацията, държавния и общинския интерес. Те биха били и в пълен синхрон с препоръките по т. 11 от Решение 1096/1996 на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа, които за съжаление продължават да са актуални в българските условия.

Предвидено е изискване към лицата, кандидатстващи за достъп до информация класифицирана като държавна тайна, да декларират принадлежността си към тайни и неформални организации и общества.

Въведена е и възможност за съдебен контрол на актовете на ДКСИ, във вр. с гарантиране правата на проверяваните лица.

ВНОСИТЕЛИ: